

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เขื่อนน้ำอูน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่

Development of the Supplementary School Curriculum Entitled
“Nam-Oon Dam” for Prathom Suksa 5 Students at Banrae School

ประภาพร บอนปาก¹ พจมาน ชำนาญกิจ² ประยูร บุญไช้³
Prapapron Bonpak¹, Potchaman Chamnankit² and Prayoon Boonchai³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เขื่อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน 3) ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรฯ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 30 คน และการวิจัยใช้รูปแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติต่อการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 และการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test ชนิด Dependent Samples ผลการวิจัย พบว่า

1. หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมที่สุดและมีประสิทธิภาพ 83.45/84.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนรู้ด้วยหลักสูตรฯ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนมีเจตคติต่อหลักสูตรฯ ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ หลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม เขื่อนน้ำอูน

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ABSTRACT

The purposes of this study were to : 1) develop the supplementary school curriculum entitled “Nam-Oon Dam” for Prathom Suksa 5 students at Banrae School under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area 2 to meet the efficiency criteria of 80/80, 2) compare the students’ learning achievements between before and after learning with the developed curriculum, 3) investigate the students’ attitudes after being taught by the developed curriculum. The samples consisted of 30 Prathom Suksa 5 students at Banrae School under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area 2. One Group Pretest-Posttest Design was employed. The instruments used were: the developed curriculum and supplementary curriculum materials, a test for measuring learning achievements, and a form of attitude measurement. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, efficiency (E_1/E_2) and t-test (Dependent Samples).

The findings were the following:

1. The developed curriculum had the highest level of suitability and reached the efficiency of 83.45/84.25, higher than the set criterion of 80/80.
2. The students’ learning achievements after learning through the developed curriculum was higher than before learning at the .01 level of significance.
3. The students’ attitudes towards the developed curriculum were at the highest level.

Keywords : The Supplementary School Curriculum, Nam-Oon Dam

ภูมิหลัง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552, หน้า 2) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545-2559 ที่กล่าวถึงเจตนารมณ์และอุดมการณ์ในการจัดการศึกษามุ่งให้เกิดการศึกษาตลอดชีวิต ทำให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งจำเป็นต้องสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้มีเครือข่ายและคลังความรู้สำหรับเป็นแหล่งทรัพยากรทางการศึกษาแก่ประชาชนให้เป็นไปอย่างกว้างขวางทั่วถึง

และมีคุณภาพด้วยค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมกับสภาพภาพของบุคคลเพื่อให้การเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 21)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552, หน้า 3) ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ

วัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สำคัญคือสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐานที่ 2.1 ตัวชี้วัดที่ 2 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน สาระที่ 3 เศรษฐกิจ มาตรฐานที่ 3.1 ตัวชี้วัดที่ 2 ประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐานที่ 4.1 ตัวชี้วัดที่ 1 สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 23-25) ดังนั้น สถานศึกษาสามารถจัดสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นทั้งด้านวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต สังคม เศรษฐกิจและประวัติศาสตร์ เป็นหลักสูตรของสถานศึกษาให้นักเรียนได้เรียนโดยมุ่งเน้นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อชุมชน และเข้าใจถึงความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ของคนในท้องถิ่น

เขื่อนน้ำอูน เป็นเขื่อนดินกันแม่น้ำอูน อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 54 กิโลเมตร เริ่มก่อสร้างเมื่อพุทธศักราช 2510 ตัวเขื่อนสร้างเสร็จ พุทธศักราช 2517 งานระบบส่งน้ำเสร็จ พุทธศักราช 2524 ตัวเขื่อนน้ำอูน มีความสูง 29.50 เมตร ยาว 3,000 เมตร เก็บน้ำได้ 520 ล้านลูกบาศก์เมตร ใช้ประโยชน์เพื่อการเพาะปลูกในทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้งทั้งยังช่วยบรรเทาอุทกภัยในลุ่มน้ำอูน เขื่อนน้ำอูนเกิดจากโครงการที่สำคัญ คือโครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาน้ำอูน จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักชลประทานที่ 5 จังหวัดอุดรธานี เป็นโครงการชลประทานขนาดใหญ่ที่กรมชลประทานได้สร้างขึ้นตามแผนการพัฒนาแหล่งน้ำ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขจัดปัญหาความแห้งแล้งและบรรเทาอุทกภัยในลุ่มน้ำอูน และลุ่มน้ำห้วยปลาหาง กับตอนล่างของลุ่มน้ำสงคราม เมื่อก่อสร้างจะช่วยส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกในเขตอำเภอพังโคน อำเภอพรรณานิคม อำเภอเมือง และอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดสกลนคร (กรมชลประทาน, 2554, หน้า 1) ดังนั้นเขื่อนน้ำอูนจึงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของชุมชนที่อยู่รอบๆ เขื่อนทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ

บ้านแร่อยู่ในเขตการปกครองของตำบลแร่ อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร เป็นหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตผูกพันกับเขื่อนน้ำอูนมาช้านานนับตั้งแต่มีการก่อสร้าง ทั้งทางด้าน การเกษตร การประมง การพักผ่อนหย่อนใจ การแข่งขันกีฬาทางน้ำ ความเชื่อประเพณีพื้นบ้าน เป็นต้น ดังนั้นเยาวชนจึงควรได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับเขื่อนน้ำอูนในทุกด้าน เพื่อให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของเขื่อนน้ำอูนที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน และได้อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีเขื่อนน้ำอูนให้คงอยู่สืบไป สอดคล้องกับผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ ผู้ปกครองนักเรียน ประชาชนในตำบลแร่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชนตำบลบ้านแร่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 98.80 เห็นด้วยในการให้เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับเขื่อนน้ำอูนต่อไป

จากการศึกษาและสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เขื่อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์และนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เขื่อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เขื่อนน้ำอูน โรงเรียน

บ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2

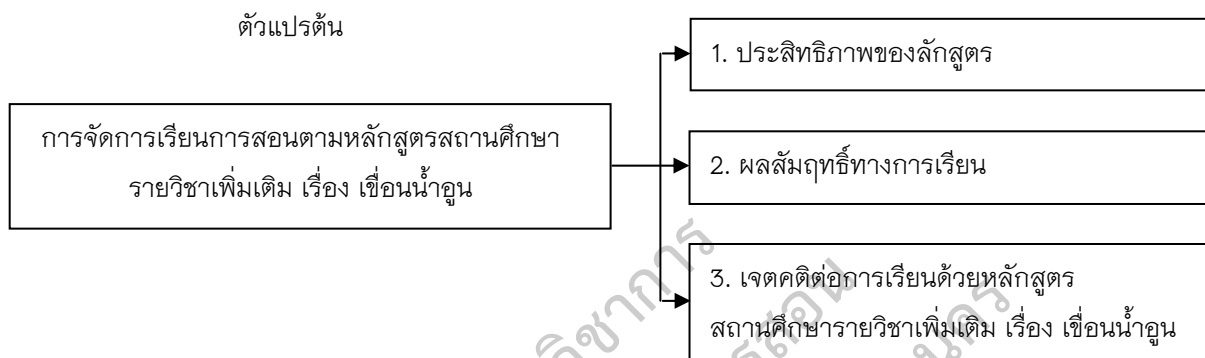
รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ดังนี้

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากร ประชากรที่ใช้ในการทดลอง หลักสูตร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.1 หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3.2 คู่มือการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2

3.3 แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน

3.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เชื้อนน้ำอูน

3.5 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3.6 แบบประเมินหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2

3.7 แบบประเมินเอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3.8 แบบประเมินความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย ศึกษาความต้องการของชุมชนและความต้องการของโรงเรียนศึกษา ความรู้เกี่ยวกับเชื้อนน้ำอูนและข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น ศึกษาเอกสารหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

2. การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย ยกร่าง หลักสูตรยกร่างเอกสารประกอบหลักสูตรตรวจสอบ หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรก่อน นำไปทดลองใช้

3. การนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย การเตรียมการใช้หลักสูตรสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการ ทดลองใช้หลักสูตร กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กำหนดแบบแผนการทดลองใช้หลักสูตร และดำเนินการ ทดลองใช้หลักสูตร

4. ชั้นประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตร ประกอบด้วย หาประสิทธิภาพของหลักสูตรตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 เปรียบเทียบก่อนและหลังใช้หลักสูตรในด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวัดเจตคติของนักเรียนที่เรียน ด้วยหลักสูตรสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษา ตามเกณฑ์ที่กำหนดประสิทธิภาพ 80/80 E_1/E_2

2. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนใช้กับหลังใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน โดยการทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples)

3. เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตร สถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับเกณฑ์ที่กำหนด

4. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในระหว่างดำเนินการ ทดลองใช้หลักสูตร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ 80/80 (E_1/E_2) และการทดสอบสมมติฐานใช้ (t-test Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชา เพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า หลักสูตรมีเนื้อหาสาระและเหตุผลที่เหมาะสม มีความ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรกับท้องถิ่น เป็นแนวทางให้ชุมชนเกิดความตระหนักในคุณค่าของ เชื้อนน้ำอูน และเกิดความคาดหวังในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมของนักเรียน มีการกำหนดสมรรถนะของ นักเรียนครบถ้วนทุกด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ กระบวนการ ด้านเจตคติและค่านิยม

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชา เพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน บ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีประสิทธิภาพ 83.45/84.25 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนหลังการเรียนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชา เพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน บ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร สถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณแล้วจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิง คุณภาพ พบว่า นักเรียนมีความสามารถทำงานเป็นกลุ่มมีความสามารถในการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน สนใจ และตั้งใจในการร่วมกิจกรรม กระตือรือร้นศึกษาแหล่งการ

เรียนรู้นอกสถานที่และเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและมีความสนใจที่ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ ของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ผลปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้เพราะการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่เชื่อถือได้ ทั้งการศึกษาข้อมูล ยกร่างหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร และประเมินหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ดังคำกล่าวของ อ่าง บัวศรี (2542, หน้า 159) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรนั้น จำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานของหลักสูตร จะทำให้การสร้างหลักสูตรได้ถูกต้อง เหมาะสมกับท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษาได้ครบถ้วน เหมาะสม อันจะสู่การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

2. ประสิทธิภาพหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีประสิทธิภาพ 83.45/84.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 ทั้งนี้อาจเนื่องจากหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านกระบวนการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตร โดยมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานความต้องการของชุมชน นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความต้องการ บริบทของชุมชนที่เป็นปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สารผลการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน แหล่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อวยพร ออละมาลี (2553, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องวัฒนธรรมชนเผ่าภูไทบ้านโนนงู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนงู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า

หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมมากที่สุดและมีประสิทธิภาพ 83.93/84.672 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของนาวา ศรีษะเนตร (2553, หน้า 146) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องการทำน้ำปลาจากปลา ร้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าวัด “ศุภราชบุรีบำรุงวิทย์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 82.93/84.53 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียนหลังการเรียนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ที่เป็นเช่นนี้เพราะหลักสูตรมีคุณภาพเหมาะสมกับการเรียนการสอน มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนมีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน ชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนมีการเรียนรู้อย่างสนุกสนานมีความสุข และได้เรียนรู้ในเรื่องใกล้ตัวเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพรพรณ ชินโคตร (2548, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตในลุ่มน้ำท่าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตในลุ่มน้ำท่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และมีเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ คະแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภกา พันธ์ชัย (2554, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เรื่องส้มปลาโต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก้วบิดโปง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้หลักสูตร บูรณาการ เรื่องส้มปลาโต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนบ้านแก้วบ่ดโป่ง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตร สถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของเชื้อนน้ำอูน ที่มีผลต่อการประกอบอาชีพของตนเอง ชุมชน เกิดความ ห่วงแค้นทรัพยากรในเชื้อนน้ำอูน อาชีพประมงในเชื้อน น้ำอูนเป็นอาชีพที่สร้างความมั่นคงให้ครอบครัว สร้างรายได้ เป็นอย่างทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รับรู้ประโยชน์ของเชื้อนน้ำอูน เกิดความภาคภูมิใจใน สถานที่ที่เป็นแหล่งส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ด้วยและ ต้องการอนุรักษ์ทรัพยากรในเชื้อนน้ำอูนให้คงอยู่ตลอดไป ประกอบกับผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกคน ให้ความรัก สร้างความอบอุ่น และความเป็นกันเองกับ นักเรียน จัดบรรยากาศห้องเรียนให้น่าอยู่ น่าเรียน นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยึดความแตกต่างระหว่าง บุคคลมีกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายครูได้เสริมแรงโดยการให้ความสนใจ กล่าวชื่นชมให้กำลังใจ ให้คำยกย่อง ชมเชย สอดคล้องกับหลักการสร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน ของวันเพ็ญ จันท์เจริญ (2546, หน้า 58) ที่กล่าวว่า การ สอนเนื้อหาความรู้ ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ ที่ต้องการปลูกฝังให้นักเรียนเข้าใจ จัดหาตัวอย่างบุคคลที่เป็นต้นแบบให้นักเรียนได้รู้จักใช้ การเสริมแรงทางบวก เช่น ให้ความสนใจ ให้กำลังใจ ให้คำยกย่องชมเชย ช่วยปลูกฝัง เจตคติที่ต้องการให้เข้มแข็งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนที่นำหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชา เพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน บ้านแร่ ไปใช้ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดพัฒนา คุณภาพและมีเจตคติที่ดีต่อเชื้อนน้ำอูนมากที่สุด

1.2 การจัดการเรียนรู้อาจยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ตาม ความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะและความชำนาญ ควรกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด

1.3 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา โดยเฉพาะในสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมที่ เกี่ยวกับท้องถิ่น ควรจัดให้สอดคล้องกับท้องถิ่น และให้ ความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตร สนับสนุนด้าน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.4 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับหลักสูตร สถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง เชื้อนน้ำอูน โดยให้การ สนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชา เพิ่มเติมที่เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ ที่ใกล้เคียงชุมชน เช่น พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์ฝั้น อาจารย์โร วัดถ้ำขาม ศูนย์ปลูกข้าวอินทรีย์ ประเพณีแข่งผีโขมด ประเพณีบุญ บั้งไฟพญานาค เพื่อเป็นส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จาก แหล่งการเรียนรู้ของชุมชน และเกิดความห่วงแค้น อนุรักษ์ วัฒนธรรมของตนเอง

2.2 ควรทำการวิจัยที่ศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น ความรับผิดชอบต่อการทำงาน การสร้างเจตคติในการ อนุรักษ์วัฒนธรรม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมชลประทาน. (2554). *โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาน้ำอุโน จังหวัดสกลนคร*. สกลนคร: โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาน้ำอุโน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: หลักสูตรชาติพว้าว.
- ฉำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: หลักสูตรชาติพว้าว.
- นาวา ศิริชนะเนตร. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลา รำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าวัด “ศุภราชบุรีบำรุงวิทย์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วราปภา พันนชัย. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง ส้มปลาโต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก้วปิดโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วันเพ็ญ จันทรเจริญ. (2546). *การเรียนรู้การสอน กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *แนวการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2552). *แนวทางการตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุภาพรพรณ ชินโคตร. (2548). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตในลุ่มน้ำเก่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อวยพร ออละมาลี. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง วัฒนธรรมชนเผ่ากูไบ้านโนนงุง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนงุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.